

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi/Research Article

MUHASEBE MESLEK MENSUPLARININ MALİYET MUHASEBESİ BİLGİ DÜZEYİNİN TESPİTİ: SİVAS İLİ ÖRNEĞİ¹

An Assessment of Accounting Professionals' Knowledge Level in Cost Accounting: A Case Study of Sivas Province

Seval ELDEN ÜRGÜP² Deniz SELÇUK³

Öz

Bilgi günümüzde stratejik bir rekabet aracı olduğundan kişilerin meslek hayatlarında başarılı olması ve varlıklarını devam ettirebilmesi bilgi sahibi olmaya ve kullanımına bağlıdır. Özellikle maliyet muhasebesi gibi özellikli bir alanda üst düzey bilgi sahibi olan muhasebe meslek mensupları üretim işletmeleri açısından stratejik öneme sahip beşeri sermaye olarak görülmektedir. Bu çalışmanın amacı muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi ve uygulamalarına ne derece hâkim olduklarını ve maliyet muhasebesine ilişkin bilgi düzeylerinin çeşitli demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmektir. Bu amaç kapsamında hazırlanan çalışma, maliyet muhasebesi verilerinin muhasebeleştirilmesinde karşılaşılan sorunlara ışık tutma ve bu verileri hazırlayan muhasebe meslek mensuplarının bilgi düzeylerini tespit etme açısından son derece önem taşımaktadır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde araştırma yöntemlerinden biri olan anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri Sivas il merkezi ve ilçelerinde faaliyet gösteren Serbest Muhasebeciler(SM), Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler(SMMM) ve Yeminli Mali Müşavirler(YM)'den oluşan muhasebe meslek mensuplarından elde edilmiştir. Araştırmanın sonucunda araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyinin cinsiyet, muhasebe eğitimi alma durumu, üretim işletmesi mükellefinin olması durumu, mesleki unvan, yaş, eğitim düzeyi, çocuk sayısı ve aylık gelire göre farklılık göstermediği ancak medeni duruma göre farklılık gösterdiği sonucuna varılmıştır. Evli olan meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi bekâr olanlara göre daha yüksek tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Maliyet Muhasebesi, Muhasebe Meslek Mensubu, Bilgi Düzeyi

Abstract

Since knowledge has become a strategic tool of competition today, professional success and the ability of individuals to sustain their careers largely depend on possessing and effectively utilizing knowledge. Particularly in specialized fields such as cost accounting, accounting professionals with advanced expertise are considered as human capital of strategic importance for manufacturing enterprises. The aim of this study is to determine the extent to which accounting professionals are proficient in cost accounting knowledge and practices, and whether their level of knowledge differs

¹Bu çalışma, 12. Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Kongresi'nde yayımlanan "Muhasebe Meslek Mensuplarının Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyinin Tespiti: Sivas İli Örneği" isimli özet bildiriden üretilmiştir.

²Doç. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF İşletme Bölümü, Sivas, Türkiye, sevalelden@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-7464-3485>

³**Sorumlu Yazar:** Arş. Gör., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, İİBF İşletme Bölümü, Sivas, Türkiye, denizcubuklu@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-3490-9776>

Bu Yayına Atıfta Bulunmak İçin/Cite as:

Elden Ürgüp, S. & Selçuk, D. (2025). Muhasebe Meslek Mensuplarının Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyinin Tespiti: Sivas İli Örneği. *Sosyal Bilimlerde Nicel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 163-179.

according to various demographic variables. Within this scope, the study is highly significant in shedding light on the problems encountered in the accounting of cost data and in identifying the knowledge levels of the professionals responsible for preparing such data. The survey method, one of the research techniques, was employed to collect the data. The research sample consists of accounting professionals operating in the city center and districts of Sivas, including Certified Public Accountants (CPA), Chartered Accountants and Financial Advisors (CAFA), and Sworn-in Certified Public Accountants (SCPA). The findings reveal that the cost accounting knowledge level of the participants does not differ by gender, accounting education background, presence of manufacturing enterprise clients, professional title, age, education level, number of children, or monthly income. However, a significant difference was observed with respect to marital status: married professionals demonstrated a higher level of cost accounting knowledge compared to their single counterparts.

Keywords: Cost Accounting, Accounting Professionals, Knowledge Level

1. Giriş

Temel işlevi doğru bilgi üretmek olan muhasebe, işletmelerin belirli kural ve ilkeler doğrultusunda mali nitelikteki bilgilerinin elde edilmesini ve elde edilen bu bilgileri ihtiyaç duyanlara sunulmasını sağlayan bir sistemdir. Muhasebe bilgi sisteminin bir alt sistemi olan maliyet muhasebesi, dünyada küreselleşmeyle beraber yaşanan rekabet ortamında işletmelere rekabet edebilmelerine fayda sağlayacak maliyet bilgilerinin doğru olarak hazırlanmasını sağlamaktadır (Bildirici 2023: 1).

Maliyet muhasebesi, üretilen mamul ve hizmetlerin maliyetini oluşturan maliyet unsurlarını türleri, oluş yerleri ve ilgili oldukları mamul ve hizmet türleri bakımından belirlenmesine ve izlenmesine olanak sağlayan bir hesaplama ve kayıt sistemidir (Alagöz ve İrdiren 2013: 432). Maliyet muhasebesinin temel amacı kaynak planlaması ve kontrolü için yönetime bilgi sunmaktır. Maliyet muhasebesi verileri ve kayıtları, yöneticilerin karar verme aşamalarında destek sağlayarak, stratejik tercihlerdeki rolüyle işletmeye rekabet üstünlüğü kazandıracaktır.

Günümüzde hızla gelişen ve değişen iç ve dış çevre koşulları ile birlikte, işletmeler arasında artan rekabet, üretim işletmeleri için maliyet muhasebesinin önemini daha da artırmıştır (Tuğay ve Akın 2013: 470). Maliyet muhasebesi verileri yöneticilerin doğru karar almalarındaki bilgi kaynağıdır (Temel 2020: 1108), başka bir deyişle karar alma durumunda olan yöneticiler başarılı olmak için maliyet muhasebesi verilerine bağımlıdır. İşletmelerin varlıklarını devam ettirebilmeleri ve kâr hedeflerine ulaşabilmeleri için maliyet muhasebesi bilgilerinden etkin bir şekilde yararlanmaları ve bu sayede maliyet kontrolü sağlamaları gerekmektedir. Bunun için ise maliyet muhasebesi verilerinin doğru, geçerli, güvenilir ve zamanında üretilmiş olması gerekir. Mali sistemden beklenen en önemli görev yönetimin ihtiyaç duyduğu bilgileri en iyi şekilde ortaya çıkarmasıdır (Çapan 1992:83). Bu da ancak muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeylerini arttırmasıyla mümkün olacaktır. Muhasebecilerin, muhasebe bilgi sisteminde üretilen bilgileri yatırımcılara, devlete ve ilgili diğer kişi ve kurumlara verilmesi gibi sorumlulukları vardır. Dolayısıyla muhasebecinin vereceği tarafsız ve doğru bilgiler muhasebecilerin önemini gözler önüne sermektedir (Şencer 2020:1).

Muhasebenin üstlenmiş olduğu fonksiyonlar tarihsel süreçte ticari hayata yön verir nitelikte olmuştur. Bu durum, ekonomik hayattan, sosyal hayata hatta toplumsal açıdan ve devlet açısından önemli meslek olarak görülmesinin altında yatan en büyük etken olarak gösterilebilir. İşletme yönetiminin en önemli görevinin doğru karar vermek olduğu düşünülürse, muhasebe bilgilerinin bu süreçte önemli bir etken olduğu yadsınamaz bir gerçektir (Şencer 2020:1).

2. Literatür

Akgün ve Kılıç'ın (2013) çalışması, muhasebe bilgi sistemlerinin işletme yönetimi üzerindeki etkilerini değerlendirmiştir. Araştırma bulguları, işletmelerin yönetim süreçlerini etkin biçimde sürdürebilmesi için finansal bilgilere duyulan ihtiyacın kritik düzeyde olduğunu göstermektedir. Ayrıca, bu bilgilerin doğru ve zamanında sağlanmasında muhasebe sistemlerinin belirleyici bir role sahip olduğu sonucu ulaşılmıştır.

Mirzahi'nin (2011) araştırması, işletme yönetiminde güvenilir, doğru ve zamanında sunulan bilginin kritik önem taşıdığını ortaya koymaktadır. Yönetimin ihtiyaç duyduğu nitelikli verilerin sağlanmasında ise muhasebe bilgi sistemleri temel kaynak konumundadır. Bu doğrultuda muhasebe bilgi sistemi, işletmelerde finansal durumun planlanması, analiz edilmesi ve gerekli önlemlerin belirlenmesine yönelik karar süreçlerinde kullanılacak bilgilerin üretilmesine katkı sunmaktadır.

Tekşen ve Kalkan (2012), Batı Akdeniz bölgesinde faaliyet gösteren mermer işletmelerinde muhasebe bilgi sisteminin yönetim kararlarına etkisini incelemişlerdir. Araştırma bulgularına göre, muhasebe bilgilerinin yönetsel karar süreçleri üzerindeki etkisinin oldukça yüksek olduğu ve bu etkinin %74,97 düzeyine ulaştığı belirlenmiştir.

Karacaer ve İbrahimoglu (2003), çalışmalarında muhasebe bilgi sistemi, iç kontrol yapısı ve işletme verimliliği arasındaki ilişkiyi ele almışlardır. Araştırmada, işletmelerin verimliliğinin artırılmasında güvenilir, doğru ve zamanında sunulan bilginin kritik rolü vurgulanmıştır. Elde edilen bulgular, etkin bir muhasebe bilgi sistemi ile güçlü bir iç kontrol mekanizmasının birlikte işletildiğinde verimliliğin önemli ölçüde desteklendiğini göstermektedir.

İçöz'ün (2015) çalışmasında, işletme muhasebesi ya da analitik muhasebe olarak da ifade edilen maliyet muhasebesinin, işletmenin yürüttüğü faaliyetler sonucunda ortaya çıkan mal ve hizmetlerin maliyetlerini hesaplayan ve bunlara ilişkin kayıtları tutan bir sistem olduğu vurgulanmıştır. Araştırma bulguları, ürünlerin satış fiyatlarının belirlenmesi ya da üretim miktarına ilişkin kararların alınmasında maliyet muhasebesinin önemli bir başvuru kaynağı olduğunu göstermiştir. Bu doğrultuda maliyet muhasebesinin; üretim maliyetlerinin tespiti, işletme faaliyetlerine yönelik yapılan giderlerin izlenmesi, kaydedilmesi ve yönetime raporlanması gibi işlevler üstlendiği belirtilmiştir. Çalışmada ayrıca, maliyet muhasebesinin temel amaçları arasında maliyetlerin belirlenmesi ve planlanması, kontrol süreçlerinin desteklenmesi ve yönetimin karar alma sürecine bilgi sağlanmasının yer aldığı ifade edilmiştir.

Dalğar'ın (2012) çalışmasında, işletmelerin yoğun rekabet ortamında varlıklarını sürdürebilmeleri için farklılaşma yaratmalarının zorunlu olduğu vurgulanmıştır. Araştırmaya göre, işletmelerin müşterilere beklentilerin üzerinde ürün ve hizmet sunarak rakiplerine kıyasla

Açıklamalı [W1]: Boşluklar çok var dikkat edilmeli bütün metinde

Açıklamalı [u2R1]: Sayın hocam, yazım kuralları gereği hizalama iki yana yasla olarak seçildiğinden bu şekilde boşluk görünüyö, aslında tek boşluk bırakıldı.

daha yüksek memnuniyet sağlaması, tercih edirliliklerini artırmaktadır. Bunun yanı sıra süreçlerin iyileştirilmesi, verimliliğin yükseltilmesi, üretim hatalarının azaltılması ve maliyetlerin düşürülmesi de işletmelere önemli avantajlar kazandırmaktadır. Çalışmada maliyet liderliğinin işletmelere güçlü bir rekabet üstünlüğü sunduğu ifade edilmiştir. Bu kapsamda işletmeler, ürettikleri mal ve hizmetlerin maliyetlerini azaltarak ve fiyatlarını rakiplerine göre daha düşük seviyede tutarak pazarda lider konuma gelmeye çalışmaktadır. Sürdürülebilir kârlılığın sağlanabilmesi için ise işletmelerin üretim süreçlerine ve maliyet unsurlarına daha fazla odaklanmaları gerektiği belirtilmiştir.

Ayyıldız ve Durna (2005), Kayseri’de faaliyet gösteren işletmelerde maliyet muhasebesinin kullanım düzeyini incelemeyi amaçlamışlardır. Araştırma bulguları, işletmelerin maliyet muhasebesine ilişkin birçok temel kavramı yeterince bilmediklerini ve muhasebe uygulamalarını güncelleme konusunda yetersiz kaldıklarını ortaya koymuştur. Ayrıca, giderlerin kaydedilmesi sırasında doğrudan ve dolaylı gider ayrımının yapılmadığı da tespit edilmiştir.

Tuğay ve Akın (2013), Burdur ilinde gerçekleştirdikleri çalışmada üretim işletmelerinin maliyet muhasebesini ne ölçüde kullandıklarını belirlemeyi hedeflemişlerdir. Araştırma sonuçları, işletmelerin yeterli düzeyde kurumsallaşmamış olmaları nedeniyle maliyet muhasebesinin sağladığı bilgi değerinin ve karar alma süreçlerine sunduğu katkının farkında olmadıklarını ortaya koymuştur.

Uyar (2008), Denizli’deki üretim işletmelerinde maliyet muhasebesi uygulamalarını incelemeye yönelik çalışmada, bu işletmelerde kurumsal yapının yeterince gelişmediği sonucuna ulaşmıştır.

Coşkun ve Şen (2020), Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesi’nde yer alan üretim işletmelerinin maliyet ve yönetim muhasebesine ilişkin bilgi düzeylerini ölçmek amacıyla anket yöntemiyle topladıkları verileri analiz etmişlerdir. Çalışmanın bulguları, faaliyette bulunduğu yıl sayısı fazla olan işletmelerin maliyet ve yönetim muhasebesi konusunda daha yüksek bilgi düzeyine sahip olduğunu ortaya koymuştur. Başka bir ifadeyle, işletmelerin sektördeki deneyimi arttıkça bu alanlardaki bilgi birikimlerinin de geliştiği belirlenmiştir. Ayrıca araştırma, yeni kurulan üretim işletmelerine maliyet ve yönetim muhasebesine yönelik eğitim ve bilgilendirme sağlanmasının önemli bir ihtiyaç olduğunu vurgulamaktadır.

Temel (2020), Tokat ilinde faaliyet gösteren üretim işletmelerinde maliyet muhasebesinin ne düzeyde kullanıldığını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçları, işletmeler arasında maliyet muhasebesi kullanım düzeylerinin önemli farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur. Ayrıca, birçok işletmede bağımsız bir maliyet muhasebesi biriminin bulunmadığı ve yöneticilerin bu alandaki bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu da çalışma kapsamındaki diğer bulgular arasındadır.

3. Verilerin Analizi

3.1.Araştırmanın Amacı ve Araştırma Soruları

Ülkemizde maliyet muhasebesi araştırmaları konusunda muhasebe meslek mensuplarına yönelik az çalışmaya rastlanması nedeniyle çalışmanın hem Sivas iline hem de

ülkemizde maliyet muhasebesi kapsamında yapılacak çalışmalara yardımcı bir kaynak olması amaçlanmaktadır. Bu araştırmanın temel amacı muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyini ölçmek ve maliyet muhasebesine ilişkin bilgi düzeylerinin çeşitli demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği ile ilgili genel bir görünüm elde etmektir. Bu amacı gerçekleştirebilmek için araştırma kapsamındaki muhasebe meslek mensuplarının demografik özelliklerini belirlemeye yönelik soruların yanında maliyet muhasebesi bilgi düzeylerini ölçmeye yönelik sorulara da cevap aranmıştır.

3.2.Araştırmanın Kapsamı ve Yöntem

Günümüzde muhasebe mesleği birçok işverenin önemli yardımcısıdır. Rekabet şartlarının ağırlaşması, tüketicilerin ürünler konusunda bilgi düzeylerinin artması, gelişen teknoloji sayesinde dünyanın her tarafına ulaşımın kolaylaşması vb. gelişmeler işletmelerde alınacak kararlarda maliyet muhasebesi bilgilerinin önemini günden güne arttırmaktadır (Şencer 2020: 59).

Bu bölümde, Sivas ilinde faaliyette bulunan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeylerini belirlemek ve maliyet muhasebesine ilişkin bilgi düzeylerinin çeşitli demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek için yapılan araştırmanın bulguları değerlendirilmiştir.

Araştırmanın çalışma evrenini 2024 yılında Sivas ili merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren 425 muhasebe meslek mensubu oluşturmaktadır. Meslek mensuplarının 7'si Yeminli Mali Müşavir (YMM), 388'i Serbest Muhasebeci Mali Müşavir (SMMM), 30'u de Serbest Muhasebeci (SM)'lerden oluşmaktadır. Araştırma kapsamına alınan meslek mensuplarının belirlenmesinde Sivas SMMM Odası kayıtları esas alınmıştır.

Araştırmada veri toplama yöntemi olarak katılımcılara zaman ve mekan kolaylığı sağlamak amacıyla online anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formu iki kısımdan oluşmaktadır. Anketin ilk bölümünde muhasebe meslek mensuplarının cinsiyetleri, yaşları, eğitim durumları, unvanları ve medeni durumları gibi demografik özelliklerini belirlemeye yönelik 9 soru, ikinci bölümde de maliyet muhasebesi bilgi düzeylerini tespit etmeye yönelik 5'li likert ölçeğe göre hazırlanmış 30 soru olmak üzere toplam 39 soru bulunmaktadır. Anketi tam ve eksiksiz olarak 214 katılımcı yanıtlamıştır. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde Krejcie ve Morgan'ın anakütleden çekilecek örneklem miktarı tablosundan yararlanılmış ve söz konusu tablo kullanılarak %95 güven düzeyinde 205 meslek mensubu ile anket yapılması gerektiği belirlenmiştir. Araştırma kapsamında elde ettiğimiz anket sayısı, araştırma sonuçlarının güvenilirliği konusunda yeterli görülmektedir. Araştırmanın sadece Sivas ili merkez ve ilçelerinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarına uygulanmış olması, elde edilen sonuçların Türkiye veya İç Anadolu Bölgesi'ne genellenememesi önemli bir kısıttır. Ayrıca meslek mensuplarının ankette yer alan sorulara gerçekçi yanıt vermemeleri ihtimali de araştırmanın bir başka kısıdını oluşturmaktadır (Deran, Savaş ve Sürer 2014: 85). Ancak literatür incelendiğinde, araştırmaların genellikle işletmelerin maliyet muhasebesi kullanım düzeyini ölçmek yönünde olduğu görülmektedir. Maliyet muhasebesi kayıtlarını gerçekleştiren muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyini ölçen çalışmanın bulunmaması çalışmamızın bu konuda literatürde bulunan boşluğu doldurmasını sağlamakta ve çalışmanın önemini oldukça arttırmaktadır.

Anketin araştırma konusunu ölçmedeki başarısı bir başka ifadeyle anketin güvenilirliği Cronbach Alfa katsayısı ile test edilmiştir. Meslek mensuplarının maliyet muhasebesi ile ilgili bilgi düzeyini ölçmek için geliştirilen anketin Cronbach Alfa katsayısı 0,806 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan bu değerler, sosyal bilimlerde yaygın olarak kullanılan 0,70'in üzerinde olduğu için anketlerin verilerine dayanılarak yapılan analiz sonuçlarının güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

Anket sorularından elde edilen verilerin analizinde SPSS 23.0 paket programı kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan başlıca istatistiksel yöntemler; frekans dağılımları, aritmetik ortalama, standart sapma, t testi ve anova testidir.

Çalışmamızda kullanılan anket linki;

https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScs-P_qJCA5Xavn5PpXvyrWTyZ31Pl6fNOyFXDDxgYMCKOIw/viewform?usp=sf_link

3.3. Araştırma Bulguları

3.3.1. Frekans ve Güvenilirlik Tabloları

Tablo 1. Demografik Özelliklere Ait Frekans Tablosu

Değişken (Tablo)	Kategori	Frekans	Yüzde (%)
Unvanınız	SM	16	7,4
Unvanınız	SMMM	194	89,8
Unvanınız	YMM	6	2,8
Cinsiyetiniz	Kadın	68	31,5
Cinsiyetiniz	Erkek	148	68,5
Yaşınız	20–29	27	12,5
Yaşınız	30–39	61	28,2
Yaşınız	40–49	56	25,9
Yaşınız	50–59	46	21,3
Yaşınız	60 ve üzeri	26	12,0
Eğitim Düzeyiniz	Lise	10	4,6
Eğitim Düzeyiniz	Önlisans	3	1,4
Eğitim Düzeyiniz	Lisans	135	62,5
Eğitim Düzeyiniz	Yüksek Lisans	68	31,5
Medeni Durumunuz	Bekar	64	29,6
Medeni Durumunuz	Evli	152	70,4
Aylık Geliriniz	0–16.999 TL	5	2,3
Aylık Geliriniz	17.000–33.999 TL	21	9,7
Aylık Geliriniz	34.000–50.999 TL	44	20,4
Aylık Geliriniz	51.000–67.999 TL	64	29,6
Aylık Geliriniz	68.000 TL ve üzeri	82	38,0
Muhasebe Eğitimi Aldınız mı?	Evet	188	87,0
Muhasebe Eğitimi Aldınız mı?	Hayır	28	13,0
Üretim İşletmesi Mükellefiniz var mı?	Evet	141	65,3
Üretim İşletmesi Mükellefiniz var mı?	Hayır	75	34,7

Tablo 2. Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	Madde Sayısı
,806	,822	29

Literatürde bir ölçme aracının güvenilirliğinin en önemli göstergesi olarak kabul edilen ve en yaygın kullanılan güvenilirlik katsayısı olan Cronbach α iç tutarlılık katsayısı, 0,70'ten büyükse ölçeğin güvenilir olduğu yönünde değerlendirme yapılmaktadır (Kartal ve Bardakçı, 2018:45). Literatürde yaygın olarak kabul gören bir diğer kritere göre ise Cronbach α katsayısı aşağıdaki şekilde değerlendirilmektedir (Özdamar, 1999:522):

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirliktedir.

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilirliktedir.

Yapılan analizde, Madde8 güvenilirliği olumsuz etkilediğinden dolayı ölçekten çıkarılmıştır. Kalan 29 adet maddeden oluşan ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,806 olarak bulunmuştur. Bu değer ölçeğin yüksek güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. Maddelere Verilen Cevapların Frekans Dağılımları

İfadeler	Tamamen Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Fikrim Yok		Kısmen Katılmıyorum		Tamamen Katılmıyorum		$\bar{X}$	ss
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%		
1. Maliyet muhasebesi, mamul ve hizmet üretimi yapan üretim işletmelerinde uygulanır.	144	66,7	51	23,6	7	3,2	4	1,9	10	4,6	1,54	0,99
2. Maliyet muhasebesi özel olarak üretim maliyetleri ile ilgili ekonomik olaylar üzerinde yoğunlaşır.	101	46,8	90	41,7	4	1,9	10	4,6	11	5,1	1,80	1,05
3. Maliyet muhasebesi esas olarak, maliyetlerin tanınması, özetlenmesi ve raporlanması ile uğraşır.	115	53,2	71	32,9	9	4,2	10	4,6	11	5,1	1,75	1,08
4. Mamul üretiminde stoklar, ilk madde malzeme, yarı mamul ve mamul olarak çeşitlenmektedir.	136	63,0	49	22,7	9	4,2	10	4,6	12	5,6	1,67	1,12
5. Finansal muhasebe ve maliyet muhasebesi bütçünün ayrı alanlarıdır.	38	17,6	30	13,9	10	4,6	52	24,1	86	39,8	3,55	1,55
6. Maliyet muhasebesinin konusu, üretim işletmelerinde ortaya çıkan üretim maliyetlerinin	127	58,8	58	26,9	8	3,7	13	6,0	10	4,6	1,71	1,10

tanınması, özetlenmesi ve raporlanması yoluyla ilgililere veri oluşturmaktır.												
7. Maliyet muhasebesinin amaçlarından biri üretilen mamul/hizmetin birim maliyetini hesaplamaktır.	143	66,2	47	21,8	9	4,2	10	4,6	7	3,2	1,57	1,00
9. Maliyet muhasebesinde parasal tutarlar dışında ölçüler kullanılmaz.	34	15,7	33	15,3	9	4,2	52	24,1	88	40,7	3,59	1,53
10. Maliyet muhasebesi, finansal muhasebe ve yönetim muhasebesine bilgi sunar.	90	41,7	90	41,7	10	4,6	15	6,9	11	5,1	1,92	1,09
11. Henüz gidere dönüşmemiş ve işletmenin aktifinde yer alan maliyetler tüketmiş maliyetlerdir.	36	16,7	26	12,0	72	33,3	29	13,4	53	24,5	3,17	1,37
12. Bir mal veya hizmetin üretimi nedeniyle ortaya çıkan ve ürüne doğrudan doğruya veya dolaylı olarak yüklenebilen maliyetler üretim maliyetleridir.	130	60,2	54	25,0	9	4,2	12	5,6	11	5,1	1,70	1,11
13. İlk madde ve malzeme, üretimle ilişkileri açısından direkt ilk madde ve malzeme ve endirekt ilk madde ve malzeme olarak ikiye ayrılır.	142	65,7	48	22,2	7	3,2	11	5,1	8	3,7	1,59	1,03
14. Üretilen mamulün bünyesine giren, onun üretilmesine yardımcı olan ancak miktar ve değer olarak direkt ilk madde ve malzemeye göre önemsiz olan malzemelere işletme malzemesi denir.	59	27,3	78	36,1	12	5,6	27	12,5	40	18,5	2,59	1,47
15. İlk madde ve malzeme alımına ilişkin kullanılan yabancı kaynağa ait faiz ilk madde ve malzeme maliyetine eklenebilir.	122	56,5	48	22,2	12	5,6	22	10,2	12	5,6	1,86	1,23
16. Üretici işçilerle ilgili sosyal amaçlı ücretler direkt işçilik gideridir.	79	36,6	67	31,0	10	4,6	24	11,1	36	16,7	2,40	1,48
17. Pazarlama bölümünde çalışan personelin ücret veya maaşı dönem gideridir.	94	43,5	24	11,1	8	3,7	57	26,4	33	15,3	2,59	1,60
18. Üretici işçilerin üretim sırasındaki ücretleri direkt işçilik gideridir ve 720-DİG hesabında izlenir.	134	62,0	51	23,6	11	5,1	13	6,0	7	3,2	1,65	1,04
19. Genel üretim maliyetlerinin tamamı değişken niteliktedir.	92	42,6	54	25,0	5	2,3	22	10,2	43	19,9	2,40	1,58

20. Genel üretim maliyetleri, mamule doğrudan aktarılabilir.	88	40,7	78	36,1	10	4,6	17	7,9	23	10,6	2,12	1,31
21. Üretimle ilgili olan makinalara ait amortismanlar genel üretim gideridir.	90	41,7	35	16,2	3	1,4	65	30,1	23	10,6	2,52	1,53
22. Genel üretim maliyetlerinin, işletmenin yapısına uygun olarak örgütlenmiş gider yerlerinde toplanmasına ikinci dağıtım denir.	75	34,7	75	34,7	12	5,6	23	10,6	31	14,4	2,35	1,42
23. Aynı ya da benzer mamullerin kitle halinde üretildiği sanayi kollarında kullanılan birim maliyet hesaplama yöntemine safha maliyetleme denir.	124	57,4	60	27,8	7	3,2	15	6,9	10	4,6	1,74	1,11
24. Safha maliyetleme sisteminde, her safhanın maliyeti sadece bir dönem için hesaplanır.	102	47,2	55	25,5	16	7,4	17	7,9	26	12,0	2,12	1,39
25. En az iki mamulün elde edilebilmesi için ilk madde ve malzemenin üretime bağlı tutulduğu, ayırım noktasına kadar olan, ilk üretim aşamasının tüm maliyetlerine birleşik maliyet denir.	136	63,0	48	22,2	9	4,2	9	4,2	14	6,5	1,69	1,15
26. Maliyet muhasebesi, maliyet kontrollerine yardımcı olmaz.	49	22,7	13	6,0	10	4,6	42	19,4	102	47,2	3,63	1,63
27. Direkt giderlerle endirekt giderlerin toplamı mamulün maliyetini oluşturur.	137	63,4	42	19,4	9	4,2	18	8,3	10	4,6	1,71	1,16
28. Genel üretim maliyetleri dağıtım yoluyla mamullere aktarılır.	143	66,2	50	23,1	4	1,9	10	4,6	9	4,2	1,57	1,03
29. Üretim maliyetlerinin işletmeye sağladığı faydanın bir kısmı sonraki döneme aktarılamaz.	39	18,1	28	13,0	8	3,7	75	34,7	66	30,6	3,47	1,49
30. Maliyet muhasebesi ile genel muhasebe birbirinden tamamen farklı alanlar değildir.	150	69,4	42	19,4	5	2,3	7	3,2	12	5,6	1,56	1,08

Tablo 3.'de verilen bulgular aşağıdaki şekilde sıralanabilir:

- “Maliyet muhasebesi, mamul ve hizmet üretimi yapan üretim işletmelerinde uygulanır” ifadesine katılımcılar %66,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %23,6 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,54 \pm 0,99$ olarak bulunmuştur.

- “Maliyet muhasebesi özel olarak üretim maliyetleri ile ilgili ekonomik olaylar üzerinde yoğunlaşır” ifadesine katılımcılar %46,8 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %41,7 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,80 \pm 1,05$ olarak bulunmuştur.
- “Maliyet muhasebesi esas olarak, maliyetlerin tanınması, özetlenmesi ve raporlanması ile uğraşır” ifadesine katılımcılar %53,2 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %32,9 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,75 \pm 1,08$ olarak bulunmuştur.
- “Mamul üretiminde stoklar, ilk madde malzeme, yarı mamul ve mamul olarak çeşitlenmektedir” ifadesine katılımcılar %63,0 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %22,7 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,67 \pm 1,12$ olarak bulunmuştur.
- “Finansal muhasebe ve maliyet muhasebesi bütçünün ayrı alanlardır” ifadesine katılımcılar %39,8 oranında “Tamamen Katılmıyorum”, %24,1 oranında “Kısmen Katılmıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $3,55 \pm 1,55$ olarak bulunmuştur.
- “Maliyet muhasebesinin konusu, üretim işletmelerinde ortaya çıkan üretim maliyetlerinin tanınması, özetlenmesi ve raporlanması yoluyla ilgililere veri oluşturmaktır” ifadesine katılımcılar %58,8 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %26,9 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,71 \pm 1,10$ olarak bulunmuştur.
- “Maliyet muhasebesinin amaçlarından biri üretilen mamul/hizmetin birim maliyetini hesaplamaktır” ifadesine katılımcılar %66,2 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %21,8 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,57 \pm 1,00$ olarak bulunmuştur.
- “Maliyet muhasebesinde parasal tutarlar dışında ölçüler kullanılmaz” ifadesine katılımcılar %40,7 oranında “Tamamen Katılmıyorum”, %24,1 oranında “Kısmen Katılmıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $3,59 \pm 1,53$ olarak bulunmuştur.
- “Maliyet muhasebesi, finansal muhasebe ve yönetim muhasebesine bilgi sunar” ifadesine katılımcılar %41,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %41,7 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,92 \pm 1,09$ olarak bulunmuştur.
- “Henüz gidere dönüşmemiş ve işletmenin aktifinde yer alan maliyetler tükenmiş maliyetlerdir” ifadesine katılımcılar %33,3 oranında “Fikrim Yok”, %24,4 oranında “Kısmen Katılmıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $3,17 \pm 1,37$ olarak bulunmuştur.
- “Bir mal veya hizmetin üretimi nedeniyle ortaya çıkan ve ürüne doğrudan doğruya veya dolaylı olarak yüklenebilen maliyetler üretim maliyetleridir” ifadesine katılımcılar %60,2 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %25,0 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,70 \pm 1,11$ olarak bulunmuştur.
- “İlk madde ve malzeme, üretimle ilişkileri açısından direkt ilk madde ve malzeme ve endirekt ilk madde ve malzeme olarak ikiye ayrılır” ifadesine katılımcılar %65,7

oranında “Tamamen Katılıyorum”, %22,2 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,59 \pm 1,03$ olarak bulunmuştur.

- “Üretilen mamulün bünyesine giren, onun üretilmesine yardımcı olan ancak miktar ve değer olarak direkt ilk madde ve malzemeye göre önemsiz olan malzemelere işletme malzemesi denir” ifadesine katılımcılar %36,1 oranında “Kısmen Katılıyorum”, %27,3 oranında “Tamamen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $2,59 \pm 1,47$ olarak bulunmuştur.

- “İlk madde ve malzeme alımına ilişkin kullanılan yabancı kaynağa ait faiz ilk madde ve malzeme maliyetine eklenebilir” ifadesine katılımcılar %56,5 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %22,2 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,86 \pm 1,23$ olarak bulunmuştur.

- “Üretici işçilerle ilgili sosyal amaçlı ücretler direkt işçilik gideridir” ifadesine katılımcılar %36,6 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %31,0 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $2,40 \pm 1,48$ olarak bulunmuştur.

- “Pazarlama bölümünde çalışan personelin ücret veya maaşı dönem gideridir” ifadesine katılımcılar %43,5 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %26,4 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $2,59 \pm 1,60$ olarak bulunmuştur.

- “Üretici işçilerin üretim sırasındaki ücretleri direkt işçilik gideridir ve 720-DİG hesabında izlenir” ifadesine katılımcılar %62,0 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %23,6 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,65 \pm 1,04$ olarak bulunmuştur.

- “Genel üretim maliyetlerinin tamamı değişken niteliktedir” ifadesine katılımcılar %42,6 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %25,0 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $2,40 \pm 1,58$ olarak bulunmuştur.

- “Genel üretim maliyetleri, mamule doğrudan aktarılabilir” ifadesine katılımcılar %40,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %36,1 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $2,12 \pm 1,31$ olarak bulunmuştur.

- “Üretimle ilgili olan makinalara ait amortismanlar genel üretim gideridir” ifadesine katılımcılar %41,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %30,1 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $2,52 \pm 1,53$ olarak bulunmuştur.

- “Genel üretim maliyetlerinin, işletmenin yapısına uygun olarak örgütlenmiş gider yerlerinde toplanmasına ikinci dağıtım denir” ifadesine katılımcılar %34,7 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %34,7 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $2,35 \pm 1,42$ olarak bulunmuştur.

- “Aynı ya da benzer mamullerin kitle halinde üretildiği sanayi kollarında kullanılan birim maliyet hesaplama yöntemine safha maliyetleme denir” ifadesine katılımcılar %57,4 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %27,8 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,74 \pm 1,11$ olarak bulunmuştur.

- “Safha maliyetleme sisteminde, her safhanın maliyeti sadece bir dönem için hesaplanır” ifadesine katılımcılar %47,2 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %25,5 oranında

“Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $2,12 \pm 1,39$ olarak bulunmuştur.

- “En az iki mamulün elde edilebilmesi için ilk madde ve malzemenin üretime bağlı tutulduğu, ayrım noktasına kadar olan, ilk üretim aşamasının tüm maliyetlerine birleşik maliyet denir” ifadesine katılımcılar %63,0 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %22,2 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,69 \pm 1,15$ olarak bulunmuştur.

- “Maliyet muhasebesi, maliyet kontrollerine yardımcı olmaz” ifadesine katılımcılar %47,2 oranında “Tamamen Katılmıyorum”, %22,7 oranında “Tamamen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $3,63 \pm 1,63$ olarak bulunmuştur.

- “Direkt giderlerle endirekt giderlerin toplamı mamulün maliyetini oluşturur” ifadesine katılımcılar %63,4 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %19,4 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,71 \pm 1,16$ olarak bulunmuştur.

- “Genel üretim maliyetleri dağıtım yoluyla mamullere aktarılır” ifadesine katılımcılar %66,2 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %23,1 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,57 \pm 1,03$ olarak bulunmuştur.

- “Üretim maliyetlerinin işletmeye sağladığı faydanın bir kısmı sonraki döneme aktarılamaz” ifadesine katılımcılar %34,7 oranında “Kısmen Katılmıyorum”, %30,6 oranında “Tamamen Katılmıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $3,47 \pm 1,49$ olarak bulunmuştur.

- “Maliyet muhasebesi ile genel muhasebe birbirinden tamamen farklı alanlar değildir” ifadesine katılımcılar %69,4 oranında “Tamamen Katılıyorum”, %19,4 oranında “Kısmen Katılıyorum” cevabını vermişlerdir ve bu ifadeye katılım düzeyi ortalaması $1,56 \pm 1,08$ olarak bulunmuştur.

3.3.2. T Testi Sonuçları

Tablo 4. Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyine İlişkin t Testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	N	Ort.	ss.	t	p
Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyi	Kadın	68	2,32	0,50	0,388	0,698
	Erkek	148	2,29	0,51		
Ölçek	Medeni Durum	N	Ort.	ss.	t	p
Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyi	Bekâr	64	2,41	0,39	2,453	0,015
	Evli	152	2,25	0,54		
Ölçek	Muhasebe Eğitimi Alma Durumu	N	Ort.	ss.	t	p
Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyi	Evet	188	2,32	0,48	0,853	0,400
	Hayır	28	2,21	0,65		
Ölçek	Üretim İşletmesi Mükellefi Var mı?	N	Ort.	ss.	t	p

Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyi	Evett	141	2,27	0,56	-1,437	0,152
	Hayır	75	2,36	0,38		

Tablo 4'deki t testi bulgularına göre,

- Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi ortalama puanlarının katılımcıların cinsiyetine göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($t=0,388$; $p=0,698>0,05$).
- Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi ortalama puanlarının katılımcıların medeni durumuna göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir ($t=2,453$; $p<0,05$). Buna göre, grup ortalamaları dikkate alındığında, evli olan katılımcıların maliyet muhasebesi bilgi düzeylerinin bekâr olan katılımcılara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.
- Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi ortalama puanlarının katılımcıların daha önce muhasebe eğitimi alma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır ($t=0,853$; $p=0,400>0,05$).
- Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi ortalama puanları katılımcıların üretim işletmesi mükelleflerinin olma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir ($t=-1,437$; $p=0,152>0,05$).

3.3.3. ANOVA Testi Sonuçları

Tablo 5. Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyine İlişkin ANOVA Testi Sonuçları

Ölçek	Unvan	N	Ort.	ss.	F	p
Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyi	SM	16	2,39	0,51	2,109	0,124
	SMMM	194	2,31	0,49		
	YMM	6	1,91	0,89		
Ölçek	Yaş	N	Ort.	ss.	F	p
Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyi	20-29 Yaş	27	2,51	0,37	1,602	0,175
	30-39 Yaş	61	2,27	0,48		
	40-49 Yaş	56	2,23	0,58		
	50-59 Yaş	46	2,28	0,49		
	60 Yaş ve Üzeri	26	2,35	0,50		
Ölçek	Eğitim Düzeyi	N	Ort.	ss.	F	p
Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyi	Lise	10	2,40	0,36	1,200	0,311
	Ön Lisans	3	2,20	1,06		
	Lisans	135	2,34	0,46		
	Yüksek Lisans	68	2,21	0,57		
Ölçek	Çocuk Sayısı	N	Ort.	ss.	F	p

Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyi	0	67	2,38	0,42	2,182	0,072
	1 tane	60	2,16	0,53		
	2 tane	53	2,34	0,56		
	3 tane	25	2,27	0,52		
	4 tane ve üzeri	11	2,51	0,37		
Ölçek	Aylık Gelir	N	Ort.	ss.	F	p
Maliyet Muhasebesi Bilgi Düzeyi	0-16.999 TL	5	2,30	0,48	0,403	0,807
	17.000-33.999 TL	21	2,43	0,35		
	34.000-50.999 TL	44	2,30	0,50		
	51.000-67.999 TL	64	2,28	0,56		
	68.000 TL ve üzeri	82	2,29	0,50		

Tablo 5.'deki ANOVA testi bulgularına göre,

- Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi ortalama puanlarının katılımcıların mesleki unvanına göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t=2,109$; $p=0,124>0,05$).
- Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi ortalama puanlarının katılımcıların yaşına göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t=1,602$; $p=0,175>0,05$).
- Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi ortalama puanlarının katılımcıların eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t=1,200$; $p=0,311>0,05$).
- Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi ortalama puanlarının katılımcıların çocuk sayısına göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t=2,182$; $p=0,072>0,05$).
- Araştırmaya katılan muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyi ortalama puanlarının katılımcıların aylık gelirine göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir ($t=0,403$; $p=0,807>0,05$).

4. Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, Sivas ilinde faaliyet gösteren muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyleri ölçülmüş ve çeşitli demografik değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Analiz sonuçlarına göre, meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeylerinin cinsiyet, yaş, eğitim düzeyi, unvan, çocuk sayısı, aylık gelir ve muhasebe eğitimi alma durumuna göre farklılaşmadığı; yalnızca medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Evli olan meslek mensuplarının bekârlara göre daha yüksek bilgi düzeyine sahip olması dikkat çekici bir bulgu olarak ortaya çıkmıştır.

Literatürdeki çalışmalarla karşılaştırıldığında, araştırmamızın bazı bulguları benzerlik göstermektedir. Örneğin Ayyıldız ve Durna (2005) ile Tuğay ve Akın (2013)'ün çalışmalarında, işletmelerin maliyet muhasebesi kavramlarına yeterince hâkim olmadıkları, kurumsallaşma eksikliği nedeniyle maliyet muhasebesinden etkin yararlanamadıkları belirtilmiştir. Bu durum,

çalışmamızda meslek mensuplarının bilgi düzeylerinde beklenen farklılıkların ortaya çıkmaması ile örtüşmektedir. Benzer şekilde, Coşkun ve Şen (2020)'in üretim işletmelerinin faaliyet süresine bağlı olarak bilgi düzeyinin arttığını tespit etmesi, bilgi birikiminin doğrudan deneyimle ilişkilendiğini göstermekte ve araştırmamızdaki genel bilgi düzeyinin demografik özelliklerden bağımsız olmasıyla paralellik arz etmektedir. Bununla birlikte, medeni durumun bilgi düzeyinde farklılığa yol açması literatürde doğrudan karşılaşılan bir sonuç değildir. Bu bulgu, meslek mensuplarının iş disiplini, sorumluluk algısı veya deneyim kazanma süreçlerinin medeni durumla ilişkili olabileceğini göstermektedir.

Araştırmanın sonuçları, maliyet muhasebesi bilgi düzeyinin muhasebe meslek mensupları açısından yeterli seviyede olmadığını ve demografik değişkenlerin büyük ölçüde etkili olmadığını göstermektedir. Bu durum, meslek mensuplarının sürekli mesleki eğitim programlarıyla desteklenmesinin gerekliliğine işaret etmektedir. Özellikle Türkiye genelinde farklı illerde yapılacak benzer araştırmalar, bölgesel karşılaştırmalara olanak tanıyacak ve maliyet muhasebesi bilgi düzeyinin daha bütüncül şekilde değerlendirilmesine katkı sağlayacaktır. Ayrıca, üretim işletmelerinde çalışan muhasebe meslek mensuplarının pratik uygulamalara ilişkin deneyimlerinin bilgi düzeyi üzerindeki etkisi ayrı bir araştırma konusu olarak ele alınabilir.

Sonuç olarak, bu çalışma literatürdeki boşluğu doldurarak muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeyine ilişkin önemli bir perspektif sunmuştur. Bundan sonraki çalışmalarda daha geniş örneklemelerle, farklı bölgelerde ve nitel yöntemlerin de dâhil edilmesiyle derinlemesine analizler yapılması önerilmektedir. Ayrıca meslek örgütleri ve üniversiteler iş birliğiyle, uygulamalı eğitim programları ve sertifikasyon süreçlerinin yaygınlaştırılması, muhasebe meslek mensuplarının maliyet muhasebesi bilgi düzeylerini artırarak işletmelerin karar alma süreçlerine daha etkin katkı sağlamalarına yardımcı olacaktır.

Kaynakça

- Akgün, A. İ., Kılıç, S. (2013). Muhasebe Bilgi Sisteminin İşletme Yönetiminin Etkinliği Üzerindeki Etkisi. *Celal Bayar Üniversitesi İİBF Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 20(2), 21-36.
- Alagöz, A., İrdiren, D. (2013). Maliyet Muhasebesi Bakış Açısı ile İşletmelerde Çevre Maliyetleri ve Yönetimi. *Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*. 26, 424-449.
- Antony, J., Kumar, M. (2005). Six Sigma in Small and Medium Sized UK Manufacturing Enterprises Some Empirical Observations. *International Journal of Quality&Reliability Management*. 22(8), 860-874.
- Ayyıldız, S. Ü., Durna, Ş. (2005). Kayseri’de Faaliyet Gösteren İşletmelerde Maliyet Muhasebesi Kullanılma Düzeyine İlişkin Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. 27, 94-105.
- Bildirici, İ. (2023). Üretim İşletmelerinde Maliyet Muhasebesi ve Bir Üretim İşletmesinde Maliyet Hesaplamaları. KTO Karatay Üniversitesi/Lisansüstü Eğitim Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Konya.

- Coşkun, A., Şen, O. (2020). Üretim İşletmelerinin Maliyet ve Yönetim Muhasebesi Bilgi Düzeyinin Ölçülmesi: Ankara Sanayi Odası 1. Organize Sanayi Bölgesindeki Üretim İşletmeleri Üzerine Ampirik Bir Çalışma. *Bilge International Journal of SocialResearch*. 4(1), 32-37.
- Çapan, S. (1992). Örgütlerde Maliyet Sistemi Yapılanması. *Verimlilik Dergisi*. 83-102.
- Dalğar, H. (2012). İşletmelerde Maliyet Muhasebesi ile Entegre Üretim Takip Sisteminin Oluşturulması: Bir Vaka Çalışması. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. 56, 29-50.
- Deran, A., Savaş, İ., Süner, A. (2014). Muhasebe Meslek Mensuplarının TMS 16 Maddi Duran Varlıklar Standardına İlişkin Bilgi Düzeylerinin Tespitine Yönelik Bir Araştırma. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*. 7(2), 75-95.
- Dikyar, A. (2019). Isparta İlinde Bulunan Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin Ölçülmesi Üzerine Bir Araştırma. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Burdur.
- Erdoğan, M., Dinç, E. (2009). Türkiye Muhasebe Standartları ve Muhasebe Meslek Mensuplarının Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. 43, 154-169.
- Gül, M. (2014). Kobi'lerde Karar Verme Sürecine Yönetim ve Maliyet Muhasebesinin Etkileri (TRB1 Bölgesinde Üretim Yapan Kobi'ler Üzerine Bir Uygulama), Fırat Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Elazığ.
- İçöz, F. F. (2015). Maliyet Muhasebesi Çerçevesinde Maliyet-Hacim-Kâr Analiz Sisteminin Oluşturulması: Bir Geri Dönüşüm Firmasında Vaka Çalışması. Adnan Menderes Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Aydın.
- Kale, R. (2022). Üretim İşletmelerinde Maliyet Muhasebesi Kullanım Düzeyinin Belirlenmesi: Sivas İli Örneği. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Sivas.
- Karacer, S., İbrahimoglu, N. (2003). İşletme Yönetiminde Muhasebe Bilgi Sistemi, İç Kontrol Verimlilik İlişkisi ve Önemi. *Hitit Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 21(1), 211-228.
- Kartal, M., Bardakçı, S. (2018). *SPSS ve AMOS Uygulamalı Örneklerle Güvenirlilik ve Geçerlik Analizleri*. Akademisyen.
- Malkoç Coşkun, Y. (2019). Kobi'lerde Maliyet Muhasebesinin İşletme Verimliliğine Etkisi. Altınbaş Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, İstanbul.
- Mizrahi, R. (2011). KOBİ'lerde Muhasebe Bilgi Sisteminin Etkin Kullanımı Üzerine Bir Araştırma. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*. 3(2), 307-316.
- Özdamar, K. (1999). *Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi*. Eskişehir: Kaan.
- Sekeran, U. (1999). *Research Methods for Business*. New York: John Wiley&SonsInc.

- Şencer, A. İ. (2020). Yönetim ve Maliyet Muhasebesi Bilgilerinin İşletme Kararlarına Etkisi: Tokat İlinde Bir Araştırma. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı, Sivas.
- Tekşen, Ö., Kalkan, Y. (2012). Yönetim Kararlarında Muhasebe Bilgi Sisteminin Etkisi: Batı Akdeniz Bölgesi'nde Faaliyette Bulunan Mermer İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma. *MÖDAV*. 14, 127-142.
- Temel, E. (2020). Üretim İşletmelerinde Maliyet Muhasebesi Kullanım Düzeyinin Ölçülmesine Yönelik Bir Araştırma: Tokat İli Örneği. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 22(4), 1107-1123.
- Tuğay, O., Akın, O. (2013). Üretim İşletmelerinde Maliyet Muhasebesi Uygulama Düzeyi: Burdur'da Bir Araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*. 15(2), 469-490.
- Uyar, S. (2008). Denizli'de Faaliyet Gösteren Üretim İşletmeleri'nde Maliyet Muhasebesi Uygulamaları. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*. 38, 132-145.